

Надзея Ясмінска
НАДЗВЫЧАЙНЫ
ДЗЕНЬ НАРОДЗІНАЎ

Ілюстратарка
Вольга Данілюк

Прынцэса Лубіна не выносіла свайго дня народзінаў.

Калі ў каралеўскім садзе пачыналі з'яўляцца паветраныя шарыкі і плакаты «Віншваем, Ваша Высокасць», яна ішла да сябе ў пакоі ды замыкалася на ўсе чатыры ключы. Лубіна лічыла за лепшае сядзець пад замком – толькі б не святкаваць. Але сумаваць ёй там не даводзілася, не! Ва ўлюбёнай зале прынцэсы жыў белы папугай-какаду Цукрык. А ў спальні былі ванны, дзе яна ладзіла рэгату: гонку папяровых караблікаў.

Дзень народзінаў не падабаўся прынцэсе Лубіне таму, што быў дакучлівым госцем. Прыходзіў надта шмат разоў, апошнім часам ужо без папытання. Цяпер ён збіраўся пагрукацца ў сямідзясяты раз. Так, менавіта столькі гадоў мусіла споўніцца Лубіне. Прынцэс звычайна ўяўляюць дзяўчынкамі альбо юнымі паненкамі, але яны бываюць і бабулькамі. Падбіраюць кіёчак пад колер сукенкі і носяць дыядэму ў сівых валасах.

Лубінін кій дзеля блізіру нагадваў парасон. Прынцэса якраз хацела падагнаць ім патрэбны караблік, калі раздаўся стук у дзверы.

Не, гэта не дзень народзінаў. Яшчэ зарана.

Прынцэса Лубіна зірнула ў дзвярное вочка і павярнула ключы: верхні, сярэдні, ніжні, самы ніжні.

На парозе стаяў яе слуга Пудынгтан з падносам у руках. Ён выглядаў як і заўсёды: мажны, чырванашчокі, з рудымі бакенбардамі. Але чамусьці здаваўся падазроным.

– Хм, – насупіла бровы прынцэса.

Яна абышла Пудынгтана наўкол, падняла накрыўку чайніка, прынюхалася да печыва на

падносе. Нібыта нічога новага, тады адкуль гэты дух свята? Толькі калі Лубіна апусціла вочы, то заўважыла, што да чаравікаў слугі прыстала каляровае канфеці.

– Як гэта разумець?

– У садзе правяралі хлапушкі, – патлумачыў Пудынгтан. – Яны будуць выдатна бахкаць заўтра. Між іншым, у гонар вашамосці!

– Задужа гонару, – чмыхнула прынцэса Лубіна. – Неяк абыдуся. Бачыш дыванок ля ўвахода? Наступным разам будзь ласкавы выціраць ногі!

– Дарма вы так... Для вашамосці спяклі торт. У тры ярусы!

– З глазурай ды арэхамі? Такого я не пражую.

– Расставілі сярод кветак падарункі...

– Па іх трэба нагінацца? У мяне скруціць спіну.

– Замовілі феерверк!..

– А вось гэта добра! Ад яго я страчу прытомнасць ды стукнуся галавою аб камень. І тады ўсе нарэшце мяне пазбавяцца!

У слугі зрабіўся жаласны выгляд.

– Ну чаму б вам не паспрабаваць, Ваша

Высокасць? – спытаў ён. – Узяць ды пацешыцца ад душы, як у былыя часы. Лубіна паляпала яго па плячы:

– У тым вось і рэч, даражэнькі мой Пудынгтан, што тыя часы былі ды сплылі. А цяпер мне з маім днём народзінаў лепей не сустракацца. Навошта дзівіць людзей? «Ну і прынцэса, нашто ёй свята, віншаванні, салют? Яна ж, напэўна, глухая як пень!» Дарослыя гэтак і падумаюць. А дзеці скажуць уголас. Не, я не зраблю ім такой ласкі і нікуды заўтра не пайду. Зразумела? Так што ані слова болей!

Яна забрала паднос, выпхнула небараку Пудынгтана за дзверы і зноў павярнула ключы: самы ніжні, ніжні, сярэдні, верхні.

«Вось цяпер мне нарэшце дадуць спакой», – выдыхнула прынцэса.

Але яна шчэ не ведала, што якраз у гэтую хвіліну ў палац прыехала яе новая пакаёўка.

Дзяўчыну звалі Мая. Яна вырасла на ферме і ўмацавала там характар. Каровы спраўна давалі ёй малако, авечкі хадзілі слухмянымі чародамі, а куры мірна дзюбалі зерне і не смелі капацца ў гародзе. Так што Мая была ўпэўне-

ная: з каралеўскімі асобамі ў яе таксама не будзе клопатаў.

Пакуль Пудынгтан нёс валізу пакаёўкі, яна распытала яго пра прынцэсу. І не паверыла сваім вушам:

– Што значыць Яе Высокасць не хоча святкаваць свой дзень народзінаў?

– Вось тое і значыць, – буркнуў слуга.

– Яна проста забылася, як гэта весела, – вырашыла Мая. – Трэба ёй нагадаць.

– Нічога не выйдзе, мы ўсё пераспрабавалі...

– Вы тут у палацы зусім распесціліся ды разгультаіліся. Ты, Пудынгтан, зрабіўся такім жа мяккім, як пудынг. Хоць бяры і на стол падавай. Вам усім патрэбны глыток свежага паветра!

Паветрам Мая, вядома ж, лічыла сябе. Але Пудынгтан параўнаў бы яе з сапраўдным ветрам. Альбо дакладней – з ураганам. Калі гэтая дзяўчына нешта задумала, лепей не стаяць на ейным шляху!

А ідэя ў Маі была простая: вярнуць беднай бабульцы радасць свята.

Часу на гэта заставалася няшмат.

Мая нават не стала распакоўваць валізу, а та-

ропка павязала фартух, насунула каптур ды па-
спяшалася да прынцэсы Лубіны.

Прынцэса чакала на падабед амлет са шпіна-
там і зялёным гарошкам. І вельмі здзівілася,
калі ўбачыла ў амлеце запаленыя свечкі.

– Гэта яшчэ што? – яе бровы падскочылі да
самай дыядэмы.

– Свечкі для торта, Ваша Высокасць, – бой-
ка адказала пакаёўка. – Паглядзіце, якія прыго-
жыя! Напыленне з чыстага золата. А заўтра іх
будзе значна болей!

– Вядома ж, болей, – усміхнулася прынцэса
Лубіна. – Ажно семдзсят! Цяпер зразумела,
чаму кухары спяклі торт у тры ярусы. На ад-
ным усё б не змясцілася.

Яна хутка патушыла свечкі, павыцягвала іх з
амлету ды кінула ў клетку да папугая. Цукрык
адразу прыняўся вастрыць аб іх дзюбу – золата
так і пасыпалася!

Мая ўздыхнула, але й не думала здавацца. На
абед яна прынесла прынцэсе суп з клёцкамі.
Свечкі там не плавалі, затое побач на падносе
стаяла прыгожая скрыначка з банцікам.

– Спадзяюся, там пятрушка? – пацікавілася

прынцэса Лубіна. – Як бачу, ты забыла дадаць
яе ў суп.

– Не, гэта падарунак, – растлумачыла Мая. –
З тых, што чакаюць вас заўтра. Вось, адкрыўце
загадзя, адчуўце смак свята!

– Я жадаю адчуць смак пятрушкі. Зеляніна
пасуе да супу болей, чым пакавальная папера!

Прынцэса патрэсла скрыначку ля вуха і трап-
на шпульнула ў ванну. Падарунак зрабіў раз-
вітальны «бульк».

– Мяркуючы па гуку – слыхавы апарат, – за-
явіла яна. – Ужо з ліку збілася, колькі я іх пата-
піла.

Мая нават троху разлавалася, хаця, вядома
ж, не паказала выгляду. «Яе Высокасць упар-
цейшая за ўсіх фермерскіх аслоў! – падумала
яна. – Але нічога, да вячэры я падрыхтуюся як
след. Напішу запрашэнні. Падгавару музыкаў.
Прымушу Пудынгтана мне падыграць. Бабуль-
ка павінна зразумець, што гэта бязглузда: пра-
пускаць свой дзень народзінаў!»

Але прынцэса Лубіна, наадварот, была вель-
мі разумнай. Яна заўважыла, што новая пака-
ёўка залішне старанная, ды не там, дзе хацела-

ся б. Вось жа прыкрасць, але хіба выганяць яе за гэта?

Лепей скіраваць такую кіпучую энэргію на іншае.

– Мая! – паклікаў Пудынгтан. – Яе Высокасць хоча, каб ты папрасавала вечаровыя газеты.

– Навошта?

– Кажа, што літары мусяць быць цёплымі, як піражкі. Гэтак чытаць прыемней.

І пакаёўцы давялося бегчы па прас.

Ледзь яна скончыла прасаванне, як пачула:

– Мая! Яе Высокасць хоча, каб ты палушчыла семкі для папугая.

– Але ж папугаі самі іх лушчаць?

– Кажа, што Цукрык нацёр дзюбу.

І Мая пайшла ў каморку па семкі.

Толькі апошняе ядзерка апусцілася ў міску, раздаўся вокліч:

– Мая! Яе Высокасць раптам выпусціла з акна дядэму. Трэба пашукаць сярод кветак...

Беднае дзяўчо бегала сюды-туды без продыху і к вечару проста не чула ні рук, ні ног. Такого з ёю не здаралася нават на ферме! У выніку вячэру для прынцэсы панёс верны Пудынгтан, таму што Мая заснула ў гардэробнай на кучы сукенак.

Прынцэса Лубіна перамагла. Але гэтага ёй было недастаткова.

– Я мушу ўчыніць такое, – уголас падумала яна, – каб ад мяне раз і назаўжды адчапіліся з гэтым днём народзінаў! Але што я магу, мне ж...

Ручаінка думак падскочыла фантанам.

– ...столькі гадоў!

Вось яно! Людзі баяцца старасці. І таму ма-
ладзейшыя часам адчуваюць сябе няёмка по-
руч з бабулькамі ды дзядулькамі. Іх бянтэжаць
тоўстыя акуляры, бутэлечкі з лекамі, старамод-
ныя сумачкі, кій, але больш за ўсё...

– Устаўныя зубы, – з відавочнай прыемнасцю
прамовіла прынцэса Лубіна.

Між іншым, усе зубы ў яе былі свае, бо яна
заўсёды добра іх чысціла. Але ніхто, апроч ка-
ралеўскага доктара, пра гэта не ведаў.

Прынцэса адправіла цыдулку знаёмаму май-
стру, і той даслаў ёй у адказ цудоўную ўстаўную
сківіцу. З сакрэтным механізмам.

– Выдатна, – захапілася Лубіна. – Трэба па-
класці гэтую штуку на самую верхавіну торта.
Наўпрост на надпіс «70 гадоў»!

Калі ў палацы ўсе заснулі, яна павярнула
ключы – верхні, сярэдні, ніжні, самы ніжні – і
ціхутка прабралася на кухню.

Там, пад высокім папяровым каўпаком, ча-
каў свайго часу святочны торт.

Прынцэса Лубіна зняла каўпак. Нос адразу
заласкаталі пахі шакаладу, трускавак і сметан-
ковага крэму. Асцярожна, з дапамогай кія яна

паклала на торт механічную сківіцу і прыкры-
ла яе салодкімі кветкамі.

Потым не ўтрымалася ды з’ела адну марцы-
панавую ружачку.

– Смачна, – зрабіла выснову прынцэса. – І
без арэхаў. Дык вось што яны збіраюцца з’есці
без мяне!

Неспадзеўка для гасцей была падрыхтавана.
Але спыняцца на гэтым не хацелася.

Лубіна скіравалася ў сад. Святочную паляну ўпрыгожвалі гірлянды з ліхтарамі, ужо стаялі сталы і крэслы.

Пакуль не было ані хлапушак, ані феерверкаў, ані штучных прамоваў. Затое спявалі начныя птушкі, цурчала вада ў фантане, а ля злёнай агароджы мігцелі светлячкі.

«Як хораша, – залюбавалася прынцэса. – Калі я ўсё гэта бачу і адчуваю – то, можа, рана ставіць на сабе крыж? Я б магла адсвяткаваць дзень народзінаў. Толькі не так, як жадаюць іншыя, а

на свой уласны густ!»

Яна азірнула паляну, паглядзела на фантан, заўважыла за кустамі інвентар, які пакуль што не прыбраў садоўнік. Хм, вяроўка, кручкі, вадасцёкі... Лубіна сказала з запалам:

– Успамянём маладосць! – і ўзялася за справу. У рэшце рэшт, ёй заўсёды хацелася стаць інжынерам-канструктарам, але давялося быць прынцэсай.

Да світанку яна скончыла. Заставалася вярнуцца ў свае пакоі ды трошкі падрамаць.

Госці сабраліся апоўдні.

Каралеўскі сад напоўніўся выфранчанымі герцагамі ды герцагінямі, графамі ды графінямі, баронамі ды баранесамі. Усе выглядалі вельмі важна. Слугі размясцілі іх за столікамі з беласнежнымі абрусамі, дзе перад кожным стаяла па тры талеркі, чатыры келіхі і дванаццаць розных лыжак, відэльцаў ды нажоў.

Святочную прамову трымаў сам кароль – пляменнік прынцэсы Лубіны.

– Вітаю ўсіх вас на дні народзінаў маёй даражэнькай цётчкі! – пачаў ён. – На жаль, узрост не дазваляе ёй знаходзіцца тут, разам з

намі...

Госці нецярпліва заёрзалі. Яны не мелі вялікай цікавасці да імянінніцы, а прыйшлі смачна паесці, паказаць уборы ды папляткарыць. Кароль гэта разумеў, таму таропка дамовіў, падняў келіх за прынцэсу і распарадзіўся пачынаць.

Прынеслі разнастайныя стравы. А потым урачыста выкацілі торт у тры ярусы, дзе гарэла семдзесят свечак.

Кароль пачаў адразаць сабе кавалак з самага верху, але тут...

...на Яго Вялікасць скокнула ўстаўная сківіца!

Кароль вохнуў і асеў на рукі дарадцаў ды міністраў. А сківіца паскакала па траве, ляскаючы зубамі. Спадарыні завішчалі і ўзлезлі на крэслы, спадары разбегліся ўбакі. І, вядома ж, хтосьці з іх зачапіў вяроўку, што была нацягнутая між кустоў...

Грымнулі хлапушкі, схаваныя ў кветніках. У паветра ўзнялося канфеці і абсыпала гасцей з галавы да пят.

А ў давяршэнне да ўсяго на фантан упалі вадасцёкавыя жалабы, і ручаі лінулі па іх проста

на паляну. Струмені панеслі падарункі, капелюшы, туфлікі, карункавыя парасоны... Вось гэта была рэгата!

З палаца выбеглі слугі, каб хутчэй навесці парадак. У тым ліку Пудынгтан і растрапаная пасля ночы ў гардэробнай Мая. Пасля таго як у гэтай куламесе яны здолелі скінуць жалабы, прыбраць хлапушкі і злавіць падхватнікам сківіцу, усе разам з гасцямі ўбачылі прынцэсу Лубіну.

На ёй была найлепшая сукенка, у руцэ красаваўся кій, а на плячы сядзеў Цукрык. Імянінніца велічна мінула мокрых, перапэцканых, засыпаных канфеці гасцей ды адрэзала сабе кавалачак торта.

– Так, я памылялася, – сказала яна і падміргнула Пудынгтану з Маяй. – Гэта й сапраўды весела! Я пацешылася ад душы. Выходзіць, зусім нядрэнна, калі табе семдзесят. А што будзе, калі споўніцца семдзесят адзін!.. З днём народзінаў мяне!

І прынцэса пайшла ў палац. З торцікам ды процьмай ідэй на сваё наступнае свята.

